

Sygn. akt IV Ca 606/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Małgorzata Truskolaska-Żuczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 maja 2016 r. w W.

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego – (...) z siedzibą w W.

przeciwko G. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Legionowie

z dnia 18 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 2135/15 upr.

oddala apelację.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek

Sygn. akt IV Ca 606/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego – (...)z siedzibą w W. skierowane przeciwko G. K. o zapłatę kwoty 7.905,36 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 1.694,86 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi od kwoty 6.210,50 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (pkt I) oraz obciążył powoda kosztami procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 22 kwietnia 2015 r. (...) Bank S.A. zawarł z powodem umowę rozporządzającą przelewem wierzytelności, w wykonaniu zawartej wcześniej umowy z dnia 08 marca 2012 r. Na jej podstawie zbywca przeniósł na nabywcę wierzytelności wskazane w załączniku nr 1 do umowy i oświadczył, że przed zawarciem umowy otrzymał całość ceny. W bliżej nieokreślonej dacie wygenerowany został wydruk komputerowy określony jako automatycznie wygenerowany wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 kwietnia 2015 r., w którym znalazły się następujące zapisy: G. K., jej adres, nazwa produktu: Kapitał umowa z dnia 15.04.2008 r. kredyt gotówkowy 1.694,86 zł, odsetki karne umowa z dnia 15.04.2008 r. kredyt gotówkowy 6.794 zł. Wydruk został poświadczony "za zgodność z oryginałem" przez pełnomocnika powoda.

W dniu 22 kwietnia 2015 r. (...) Bank S.A. wystawił zawiadomienie o sprzedaży wierzytelności z tytułu umowy o kredyt gotówkowy nr (...) na rzecz powoda. W dniu 05 maja 2015 r. powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty na kwotę 8.172,96 zł z tytułu umowy z dnia 15 kwietnia 2008 r.

Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 6 kc oraz art. 509 kc i uznał, że roszczenie powoda w świetle zebranych i dołączonych do pozwu materiałów dowodowych nie zostało udowodnione. Na potwierdzenie zasadności roszczeń powód wnioskował o dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci wyciągu z umowy przelewu wierzytelności na okoliczność nabycia wierzytelności i odpisów z rejestrów na okoliczność reprezentacji stron umowy. Sąd uznał, że nie dowodzą one jednak, aby istniała jakakolwiek wierzytelność zbywcy (...) Bank S.A. w stosunku do pozwanej.

Z treści umowy przelewu wynika, że została ona zawarta w formie pisemnej, a szczegółowe dane dłużników zawierać miał załącznik nr 1 do umowy. Strony ustaliły, że umowę zawarto w formie pisemnej pod rygorem nieważności, a wszelkie załączniki do umowy stanowią integralną jej część. W ocenie Sądu wobec braku wyłączeń powyższe dotyczy również załącznika. W tych okolicznościach wydruk zatytułowany jako automatycznie wygenerowany wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 kwietnia 2015 r. należało uznać za pozbawiony mocy dowodowej, gdyż takiej formy załącznika nie przewidują postanowienia przedstawionej przez powoda umowy. Nie zmienia tego fakt poświadczenia wydruku "za zgodność z oryginałem", bowiem nie wykazano związku nowego "oryginału" z umową. Nadto "oryginał" ów, nie zawierający w pierwotnej wersji danych wystawcy ani podpisu nie może być uznany za dokument, nawet prywatny, gdyż właśnie podpis i dane wystawcy stanowią cechę konstytutywną dokumentu. W/w dowody nie dowodzą zatem ani istnienia wierzytelności, ani faktu jej nabycia przez powoda.

Sąd Rejonowy pominął jako spóźnione wnioski dowodowe złożone przez powoda przy piśmie z dnia 08 stycznia 2016 r., bowiem dopuszczenie dowodu z tych dokumentów spowodowałoby konieczność odroczenia rozprawy. Nadto potrzeba powołania tych dowodów wydawać się powinna oczywista dla fachowego pełnomocnika już na etapie wnoszenia pozwu z uwagi na treść umowy cesji oraz przedstawionego załącznika. Sąd wskazał jednak, że nawet dopuszczenie powyższych dowodów nie mogłoby wpłynąć na wynik sprawy. Z dokumentów wynika bowiem, że umowa opisana w pozwie została zawarta między (...) Bank S.A. a pozwaną. Brak jest jednak dowodu na to, że umowę tę wypowiedziano, a zatem że zadłużenie z tytułu umowy, o ile istniało, stało się wymagalne. Bankowy tytuł egzekucyjny z uwagi na treść art. 95 ust. 1 i 1a ustawy - Prawo bankowe nie może być zaś traktowany jako dokument urzędowy, nie przesądza zatem, że kwoty w nim podane zostały prawidłowo wyliczone, ani że istnieje po stronie pozwanej wskazywane tam wymagalne zadłużenie. Tytuł ten ma jedynie moc dokumentu prywatnego. Nie można też dokonać jego weryfikacji, nie zawiera bowiem żadnych danych pozwalających na dokonanie stosownych wyliczeń. Sąd zauważył w szczególności, że tytuł ten wymienia odsetki naliczane od kwoty niespłaconego kapitału, którego kwota jest niższa niż kwota udzielonego kredytu. Kredyt był zatem spłacany, nie wiadomo jednak, w jakiej dacie powstało w/w zadłużenie i od jakich kwot liczone były odsetki za opóźnienie wymienione w tytule. Podobnie wniosek egzekucyjny jest w niniejszym postępowaniu tylko dokumentem prywatnym, nie przesądza zatem o prawidłowości wyliczenia ujawnionej w nim kwoty. Tym samym nie ma możliwości weryfikacji kwoty wskazanej w dokumentach ani dochodzonej pozwem, co nie pozwalałoby, w razie dopuszczenia dowodów, na uwzględnienie powództwa.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy oddalił powództwo, a kosztami procesu obciążył powoda. Pozwana nie wdała się w spór, wobec czego Sąd wydał wyrok zaoczny.

W złożonej apelacji powód zaskarżył wyrok w całości wnosząc o jego zmianę i zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty żądanej w pozwie wraz z odsetkami ustawowymi oraz umownymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kwoty kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji oraz zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądem II instancji według norm przepisanych, w tym opłaty od apelacji i kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 233 § 1 kpc, art. 207 § 6 kpc w zw. z art. 217 kc, 227 kpc, 229 kpc, 232 kpc i art. 233 kpc, art. 207 § 3 zd. 2 kpc oraz art. 339 § 2 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji oraz ich ocenę prawną.

Sprawa niniejsza – z uwagi na przedmiot sporu i jego wartość – rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim apelację można oprzeć na zarzutach wymienionych enumeratywnie w treści art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 kpc, tj. naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Wymienione w powołanym przepisie podstawy apelacji w postępowaniu uproszczonym należy traktować jako podstawy wyłączne. Sąd rozpoznając apelację jest zatem związany podniesionymi w niej zarzutami naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i materialnego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że uzasadniony jest zarzut naruszenia przepisów dotyczących postępowania dowodowego poprzez pominięcie dowodów wskazanych w piśmie procesowym z dnia 08 stycznia 2016 r. Brak było podstaw do uznania w/w pisma powoda zawierającego wnioski dowodowe za spóźnione. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w zarządzeniu o wyznaczeniu terminu rozprawy skierowanym do powoda Sąd Rejonowy nie skorzystał z wynikającej z treści art. 207 § 3 kpc możliwości wezwania stron do przedstawienia w określonym terminie wszelkich twierdzeń i dowodów na ich poparcie pod rygorem pominięcia. W takiej sytuacji, zdaniem Sądu II instancji, zasadne było przyjęcie, że zastosowanie znajduje przepis art. 217 § 1 kpc, a strona może zgłaszać wnioski dowodowe aż do zamknięcia rozprawy. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na trafnie podnoszony przez skarżącego argument, że pismo procesowe powoda z dnia 08 stycznia 2016 r. zawierało wyłącznie wnioski dowodowe, zatem zgodnie z brzmieniem art. 207 § 3 zd. 2 kpc jego złożenie nie wymagało uprzedniego postanowienia sądu w przedmiocie zezwolenia na złożenie pisma przygotowawczego.

Powyższe uchybienie nie miało jednak wpływu na treść ostatecznego rozstrzygnięcia. Dokumenty dołączone do wskazanego wyżej pisma również nie pozwalały na uwzględnienie powództwa. Twierdzenia pozwu w dalszym ciągu budziły bowiem wątpliwości w rozumieniu art. 339 § 2 kpc.

Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że obowiązek udowodnienia istnienia wierzytelności oraz jej wysokości, a także skutecznego dokonania cesji, spoczywał na stronie powodowej, bowiem to ona z faktów tych wywodziła swoje roszczenie o zapłatę. Zgodnie zaś z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradiktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Z umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...) zawartej pomiędzy pozwaną a pierwotnym wierzycielem (k. 49-52) wynika, że kredytu udzielono na kwotę 7.216,49 zł, z czego kwota 216,49 zł stanowiła prowizję, a nominalna wartość kredytu wynosiła 7.000 zł. W treści bankowego tytułu egzekucyjnego (k. 59) wskazano natomiast, że należność główna pozwanej względem (...) Banku S.A. w W. wynosi 6.646,10 zł. Z powyższego wynika, że pozwana w jakiejś części spłaciła kredyt, brak jednak dowodów na to, jakie kwoty i w jakich datach uiszczała. Nie można zatem sprawdzić prawidłowości naliczonych odsetek karnych od kwoty niespłaconego kapitału za okres od dnia występowania zaległości w spłacie do dnia 07 marca 2015 r., których powód żąda w rozpoznawanej sprawie. Powód nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów, wycień czy kalkulacji – również w piśmie z dnia 08 stycznia 2016 r.

Podkreślić należy, że pozew z żądaniem zasądzenia określonej sumy pieniężnej powinien zawierać dokładne określenie okoliczności faktycznych uzasadniających to żądanie i jego wysokość, który to wymóg w niniejszej sprawie nie został spełniony. Braków tych nie usunęło również przeprowadzenie pominiętych przez Sąd I instancji dowodów.

Wbrew zarzutom skarżącego nie ma zatem podstaw by uznać, że Sąd Rejonowy naruszył art. 339 § 2 kpc. Przyjęcie przez Sąd przy wydaniu wyroku zaoczego za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych jest oczywiście dopuszczalne, jeżeli twierdzenia te nie budzą uzasadnionych wątpliwości – co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Brak aktywności pozwanej nie zwalnia powoda od szczegółowego uzasadnienia swojego żądania, w tym dokładnego wskazania, co składa się na kwotę żadaną w pozwie i poparcia swoich twierdzeń dowodami z dokumentów, które powinny być dołączone do pozwu (art. 3, art. 187 § 1 i art. 207 § 6 kpc). Jeśli twierdzenia i dokumenty są niekompletne, niewystarczające do dokonania weryfikacji np. prawidłowości wyliczonych kwot, uznać należy, że okoliczności wskazane w pozwie budzą w całości lub w części uzasadnione wątpliwości. W niniejszej sprawie brak było zatem podstaw do uwzględnienia powództwa.

Ponadto zauważyć należy, że wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych i odpisy z KRS mające wykazać umocowanie osób, które podpisały umowę przelewu wierzytelności (k. 8-29) oraz sama umowa przelewu wierzytelności (k. 31) przedłożone przez skarżącego, wydrukowane są na obu stronach kart, poświadczone zostały jednak za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika tylko na jednej stronie każdej karty. Nie można zatem stwierdzić, że uwierzytelnienie dotyczy także drugiej (niepoświadczonej za zgodność z oryginałem) strony każdej karty.

Wskazać należy, że wraz z uzyskaniem przez fachowych pełnomocników uprawnień do poświadczenia za zgodność z oryginałem dokumentów, zawodowi pełnomocnicy uzyskali w postępowaniu cywilnym uprawnienia równoważne z przysługującymi notariuszowi na podstawie art. 2 § 2 oraz art. 96 – 99 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie. Z uwagi na zbieżność powyższych uprawnień oraz brak szczegółowych wskazań, w jaki sposób winno nastąpić uwierzytelnienie przez radcę prawnego odpisu dokumentu składającego się z więcej niż jednej strony, należy przyjąć, że w sytuacji, gdy poświadcza on odpis dokumentu mający więcej niż jedną stronę, powinien - tak jak notariusz - dokonać poświadczenia na każdej stronie, umieszczając na każdej stronie swój podpis, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia albo w sposób trwały złączyć i ponumerować wszystkie strony tak, by stanowiły jedną całość i dokonać uwierzytelnienia tak powstałej całości. Stwierdzić zatem należało, że powód nie wykazał także faktu przejścia dochodzonej w niniejszym postępowaniu wierzytelności z pierwotnego wierzyciela (...) Banku S.A. z siedzibą w W. – na jego rzecz.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną - na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 505¹⁰ § 1 i 2 kpc.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek